

Samarbeid mellom flyktningetjenesten og barnehagene i Tvedestrand

Gi meg en meningsfull hverdag

TVEDESTRAND KOMMUNE

Aktiv hverdag - trygg framtid

Innhold

Innledning

Definisjoner

Introduksjonsprogram

Barnehagehverdagen

- Identitetsbygging
- Språkstimulering

Rutine for samarbeid

Linker

Skjema og planverk

Innledning

Bosetting av flyktninger i Tvedestrand kommune er politisk bestemt. Flyktningetjenesten ligger under NAV og har ansvar for introduksjonsprogrammet.

Barnehagene er en svært sentral arena for integrering og språkopplæring når flyktningfamilier med barn under skolepliktig alder bosetter seg i vår kommune.

Barnehagene er særdeles viktige i dette arbeidet fordi det er der barna er, og fordi det er de barnehageansatte barna og foreldre møter hver eneste dag.

Denne veilederen er et bidrag til hvordan flyktningetjenesten og barnehagene kan organisere og reflektere rundt denne oppgaven, og samtidig se sitt ansvar i forhold til flyktningfamiliene i et større perspektiv.

Målgruppe

Veilederen er først og fremst alle barnehageansatte som arbeider med flyktningbarn eller har barn som er flerspråklige.

Andre instanser og samarbeidspartnere som arbeider med flyktningfamilier for øvrig, kan ha nytte av å gjøre seg kjent med veilederen

Veilederen skal bidra til å:

- Beskrive det tverrfaglige samarbeidet
- Gi flyktningfamilier en god oppstart og hverdag i barnehage der de har mulighet til medvirkning og forståelse.

Definisjoner

Flyktninger	Minoritetsspråklig	Morsmål
• En person som har en velbegrunnet frykt for forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller på grunn av politisk oppfatning», og derfor bor utenfor hjemlandet sitt.	• Oftest brukt om barn der begge foreldrene har annet morsmål enn nordisk eller engelsk språk.	• Språket som snakkes i barnets hjem, enten av begge foreldrene eller av den ene i kommunikasjon med barnet.

Introduksjonsprogram

Alle flyktninger som bosettes i Tvedestrand kommune får tilbud om å delta på kommunens introduksjonsprogram.

Formålet er at flyktninger og innvandrere får gode norskkunnskaper og kunnskap om norsk samfunnsliv. Ett tilleggsformål er å bidra til at flyktninger og innvandrere blir økonomisk selvstendige.

Innhold og lengde på introduksjonsprogram vil variere ut fra målgrupper og hvilken bakgrunn de har.

Dette kan man lese mere om i [Integreringsloven](#)

Barnehagehverdagen

Dette avsnittet omhandler det arbeid som skal gjøres med minoritetsspråklige barn i barnehagen og tiltak for det flerkulturelle fellesskap.

Viktig å huske på den første tiden i barnehagen:

Kroppsspråk

- Kommuniser med familien på alle måter. Bruk kroppsspråk, ta på, vis frem osv.
- Snakk tydelig og rolig. Bruk få ord og vær konkret.

Forsikre deg

- Prøv å forsikre deg om at de forstår. Spør gjerne kontrollspørsmål.

Forklar

- Forklar ting som du tenker er en selvfølge. Vis eksempler og bilder.
- Bruk gjerne Google translate

Gode tips til identitetsbygging i

- Verdenskart og globus synlig.
- Ha bøker på flere språk.
- Lese eventyr fra andre land.
- Bilder
- Lære enkelte ord på barnets språk.
- Lage og smake mat fra andre land
- Prosjekter rundt barnets land.
- Lære seg en enkel barnesang ("Fader Jakob" finnes på mange språk)
- Lære om andres høytider/religion
- Fremhev barnets kompetanse ved at det kan to språk. Fremhev barnets kultur. Påpek forskjeller og likheter. Ikke lat som forskjellene ikke eksisterer. Vi må gjøre mangfold til en normalsituasjon og en ressurs.
- Forut sin barneaksjon
- Landplakater og esker

Identitetsbygging i barnehagen

Språket er nært knyttet til identitet, og til barnets følelsesmessige og sosiale utvikling.

Barnehagen har ansvar for å være identitetsbekreftende ved å synliggjøre det flerkulturelle.

Spør alltid foreldrene om hjelp og se på dem som den ressursen de er.

Dette er en fin måte å bli kjent på og få i gang et godt foreldresamarbeid.

Husk kultursensitivitet- Det er ulikt hva enkelte familier og barn har med seg og ønsker å fremheve.

Uformelt språkarbeid

-
- A word cloud featuring the word "HELLO" in the center, rendered in a large, bold, green font. Surrounding it are numerous other words in various colors and sizes, all representing the word "hello" in different languages. The words include: "Bună", "Dzien", "An-nyong", "Aleykhem", "Aksunai", "Ciao", "dhuit", "chào", "dobro", "Ha-se-yo", "Hollo", "Halló", "Jambo", "Namaste", "Jō", "Merhaba", "Sholems", "Selam", "Zdravstvuyte", "Mae", "Sa-wat-dee", "Hujambo", "Holá", "napot", "Olá", "Salve", "Salvëte", "Sut", "ziua", "Vitayu", and "Dia". The colors range from green and blue to red and purple.

Språkarbeid i barnehagen

Struktureret språkarbeid

- Dialogisk lesing som metode
- Språkkista
- Spille spill
(villkatten, lage memoryspill eller fiskespill med bilder av hverdagslige ting, lydlotto, rimlotto.)
- Trening på begrepene farge, klassifisering, sortering og preposisjoner. (eks, gjennom eventyret om Gullhår og de tre bjørnene)
- I Pad apper
(Språkkista, polyino, Sound touch, Video touch, Kubbe rydder, Se og si)

SPRÅKLYDER

- Øve på vanskelige lyder og leke med språket gjennom rim regler og sang. (kan ofte være vanskelig med de norske vokalene som æ, ø, u, y.)
- For barn fra asiatiske land er *r* en vanskelig lyd. Særlig på slutten av ord. Her er det lurt å øve ved å gå fra *d* til *r*. (hvis man ikke skarrer.)
- Somaliske barn strever ofte med *p* og *v* fordi dette er ukjente lyder på somalisk. Øv på å høre forskjell på *p/b* og *f/v*. Finn rim og regler med mange *f'er* og *v'er*.
- Mange minoritetsspråklige synes det er vanskelig med norske konsonantforbindelser. Bruk Andre Bjerkes «moro-vers»

- Øve på vanskelige lyder og leke med språket gjennom rim regler og sang. (kan ofte være vanskelig med de norske vokalene som æ, ø, u, y.)
- For barn fra asiatiske land er *r* en vanskelig lyd. Særlig på slutten av ord. Her er det lurt å øve ved å gå fra *d* til *r*. (hvis man ikke skarrer.)
- Somaliske barn strever ofte med *p* og *v* fordi dette er ukjente lyder på somalisk. Øv på å høre forskjell på *p/b* og *f/v*. Finn rim og regler med mange *f'er* og *v'er*.
- Mange minoritetsspråklige synes det er vanskelig med norske konsonantforbindelser. Bruk Andre Bjerkes «moro-vers»

Rutiner for samarbeid mellom flyktingetjenesten og NAV

Når en arbeider med familier er det nødvendig å tenke helhetlig, fordi de er flere med ulike behov og fordi de er brukere på mange ulike arenaer.

Ofte er det slik at det som skjer med en i familien påvirker og får konsekvenser for flere familiemedlemmer. Og at det som skjer på en arena kan få konsekvenser for andre arenaer familien er knyttet til.

For barnehagene betyr dette at de skal vite hvem som har ansvar for hvilke oppgaver, og hvem de kan søke råd og veiledning fra.

Det må benyttes tolk der det er nødvendig i møter med foreldrene.

De kommunale barnehagene skal bruke de tolketjenestene som er i rammeavtalen enten via Salita AS [innlogging](#) eller Hero Tolk AS Tjenesten [innlogging](#)
Sjekk nøye språk og dialekt når du bestiller.

Faktura for tolk belastes barnehagenes ordinære driftsbudsjett.

Når	Hva	Ansvar
Kontinuerlig	Søke barnehageplass. På søknadsskjema må det komme tydelig fram hvilke språk familien snakker og kontaktinformasjon til saksbehandler på NAV.	Flyktingetjenesten
	Hvis familien ikke har digitale tilganger. Send opplysninger via internpost til oppvekstkontor v barnehagefaglig som da kan opprette søknad. Navn, adresse og fødselsnummer (evt fødselsdato) og morsmål til foreldre og barn. Hvis de har, også mail og tlf nr.	Flyktingetjenesten
	Har de digital tilgang, men mangler fødselsnummer, må oppvekst v barnehagefaglig hjelpe med å legge inn søknad om barnehageplass Avtale time med barnehagefaglig og avklare om det skal bestilles tolk.	Flyktingetjenesten
	Opprette søknad	Barnehagefaglig
Når barnehageplass tildelt	Gi beskjed til flyktingetjeneste om at plass er tildelt	Barnehagefaglig

	Sørge for at familien svarer om de ønsker å motta tildelt barnehageplass. Hvis familien ikke har digitale tilganger, kan oppvekst v barnehagefaglig legge inn svar	Flyktningetjenesten
Når barnehageplass tildelt	Hjelpe foreldre med å søke redusert oppholdsbetaling Det må legges ved bekreftet brutto årsinntekt for familien. Om familien ikke har digitale tilganger, må opplysninger sendes til oppvekstkontoret v barnehagefaglig rådgiver som legger inn søknad.	Flyktningetjenesten Flyktningetjenesten
Før oppstart i barnehage	Innkaller aktuell barnehage til møte og avtaler samarbeidsmøte før oppstart og bestiller tolk. Vurdere om helsestasjonen skal være med. Avholder oppstarts- samtale (se vedlegg for oppstarts samtale barnehage) Gå gjennom hva familien trenger av utstyr til oppstart. Forklare tilvenningsperioden. Innhenter samtykke til samarbeid med Flyktningetjenesten og får avklart hvem som er veileder for familien	Flyktningetjenesten Barnehagen
Før oppstart barnehage	Dersom det vurderes riktig, kan foreldre og barn avtale besøksdag i barnehagen, før oppstart.	

Etter oppstart	Etter oppstart i barnehage er det barnehagen som er ansvarlig for det barnehagefaglige arbeidet. Flyktningetjenesten har til enhver tid oversikt over flyktningbarn i barnehagene og kan bistå barnehagene ved behov.	Barnehagen
Kontinuerlig	Det innkalles til samarbeidsmøter ved behov	Barnehagen og flyktningetjenesten

Linker:

[NAFO -barnehage](#)

[Landplakater](#)

[Veileder om språklig mangfold – en berikelse for alle barn i barnehagen! \(2023\) – morsmål.no](#)

[Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat | udir.no](#)

[Lesesenteret](#)

[Filmer dialogisk lesing og andre språkaktiviteter](#)

[Flerspråklige barn og flyktninger i barnehagen | udir.no](#)

[Beskrivelse av ulike språk](#)

[IMDi](#)

[Bestillingsrutiner tolketjenester i den kommunale rammeavtalen](#)

[Flyktningearbeidet i Tvedestrand kommune](#)

[NAV øst i Agder, tjenester og tilbud](#)

[Handlingsveileder BTI med verktøy](#)

Skjema og planverk:

Oppstartsamtale i barnehage (opplysninger og samtykkeskjema): [Arbeidsdokumenter tvedestrandbarnehagene](#)

Kvalitetsplan for barnehagene: [Planer og veiledere barnehagene i Tvedestrand](#)